

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošiljan-
jem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četri leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
s pravništvu v škofjsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne ilate
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis!
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce. če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Večje dače, prodaja deželnega premoženja in naposled krída na Štajerskem.

Naša dežela Štajerska slovi, da je lepa. Pravijo tudi, da je rodovitna in še celó, da je bogata. Lepa res je in večidel tudi rodovitna. Bogata pa ni več, odkar jeno deželno mošnjo nemški liberalci v rokah držijo. Poslanci nemško-liberalne stranke imeli so do sedaj večino in jo imajo še tudi letos v deželnem zboru v Gradcu. Bodo tedaj, kakor do seh dob, tako tudi zanaprej nesrečno gospodarili ter srenjske, okrajne posebno pa deželne stroške in doklade na više gnali. Za pravi blagor ljudstva se nam zdi, da jim je toliko mar, kakor za davno raztrgane škornje. Gospodariti hočejo. Korito zapustiti, iz katerega jim strankarji že 18 let zobljejo, tega nečejo. Strastno lovijo in iščejo prijateljev, pristašev in podpornikov, kder le zamorejo. Svojo gospodstvo obraniti, upliv sv. Cerkve kolikor mogoče zatreti, Slovence na Štajerskem ponemčiti, v ta namen se jim nič in nihče ne usmili, ne srenje, ne okraji, ne dežela, ne Nemeč ne Slovenec. To je treba vedeti in ne pozabiti vsakemu, ki hoče pravi vzrok zadeti, zakaj so nam nemški liberalni poslanci zadnja leta vedno večja bremena nalagali, in zakaj se nam celó v sedanjih tolikih stiskah za drugo leto zopet glasijo še z večjimi deželnimi stroški in vsled tega z večjimi deželnimi dokladami, z prodajo deželnega imetja, kar vse skup bo sčasom vzrok — neizogibnej krídi!

Cesarske dače je letos deželi Štajerskej predpisane: **4,497.185 fl.** To je cesarska ali državna dača; toliko gre letos iz dežele na Dunaj v državno blagajnico. Ta svota pa je ob enem tista, po kateri se bodo za drugo leto 1879 računile deželne štajerske doklade (Landesumlagen), Teh bo zopet več, kakor lani, namreč 41%, lani 39% in pred 6 leti samo 31%. Kajti l. 1872. so poslanci deželne stroške nastavili samo na 2,493.670 fl. letos na 3,917.830 fl. za drugo leto pa **4,379.298 fl.** t. j. blizu toliko, kolikor znaša cesarska dača. Zakaj pa tedaj zopet večjih stroškov? Najbolj zavoljo vedno večjih plačil za šole: za učitelje,

učiteljice, profesorje, šolska poslopja, učila itd. Kako pa mislijo liberalni poslanci gori omenjenih 4,379.298 fl. pokriti? Nekaj se jih bo poplačalo po deželnih dohodkih, 1,819.254 fl. bodo kot 41% doklado vrgli na dačo, zavoljo še ostalih denarjev so pa sami v silnih zadregah, ker so si jih naložili pa ne vedo od kod vzeti. Kako so pa v te zadrege prišli? Zopet zavolj novošegnega šolskega ropota. Zavezali so se namreč, če vlada dovoli v Gradcu staviti velikansko palačo za tehnično višjo šolo (Technische Hochschule), ki je po naših mislih nam celó odveč, doplačati iz deželne blagajnice — **300.000 fl.** Vlada je stavljenje sklenila in štajerskim davkeplačilec je zopet treba globoko v žep segati; dalje so iz rednih stroškov med izredne letos prvokrat prestavili stroške za popraviljanje stez in reguliranje vodá, menda zato, da bi se menj zvedeni poslanci ne ustrašili velikanske svote, ki stoji med rednimi stroški za šole, namreč celih: **1,745.278 fl.** Dalje so med izredne stroške djali 17.000 fl. za Grotenhofske šole. Naposled bo še treba 134.337 fl. na posodo vzeti za poplačanje deželnih starejih dolgov in konečno vsak sprevidi, da, če bo tako pri šolah ostalo, kakor do sedaj, bo skoro samo za male šole 1½ milijon na leto treba, tako, da bode bolj kakor 2 milijona za šolske potrebe samo rednih stroškov! Sploh toliko so liberalni poslanci že naprej deželi naložili, da bo v kratkih letih **zmanjkalo 2,925.000 fl.** Vse to so premišljevali leta dni. Nekateri svetujejo takoj 3 milijone proti 6% obrestim na posodo vzeti z tem, da se dolg v 33 ali 50 letih v obrokih poplača. Ti gospodje hočejo tedaj že naše sinove in vnuke obložiti in deželo zadolžiti; kajti poplačevanje dolga z obrestmi vred bi deželno v 33 letih stalo 13 milijonov, tedaj bolj kakor **4krat** več, kakor bi izposojeni kapital znašal. To so drugi poslanci tudi res pomislili in torej svetujejo, ne zmanjšanje stroškov, ampak prodavanje deželinega premoženja, za drugo leto 290.514 fl. pa, irne rente, poznej pa še ostalega pregibnega in naposled tudi nepregibnega imetja n. pr. Doberne. Slatine itd. Ali tudi to bo težko kaj zdalo in če bodo liberalci še

dalje gospodarili, ne bomo konečnemu zadovoljenju in krivi ušli, ki je navadno konec liberalnega gospodarstva! Vsaj znamo, da tej osodi ne uide nobena hiša, kder se delajo neprenehama drage in pogosto celo nepraktične preneredbe, in kder se za vsako delo naprosi in nastavi preveč in predobro plačanih delavcev; naposled gospodarja vjejo, cela hiša pride na nič! Uboga Štajerska!

Gospodarske stvari.

Celjska razstava.

Kakor je „Slov. Gosp.“ že naznanil, se je celjska razstava dobro obnesla. Pred 15 leti, leta 1863. se je zadnja enaka razstava v Celju obhajala, toda letošnja je bila imenitnejša. Za razstavo živine je bil odločen velik drevored, ki sicer služi vojakom za vojaške vaje. Začnimo s razstavljenimi konji. Bilo jih je 5. okt. vseh skupaj okoli 70, 13 se jih je premijiralo: v premije za konje je bilo razdeljenih 280 gld. v srebru. V nedeljo (!) 6. okt. se je prignala na omenjeni drevored živina, svinje in kuretnina, premij je prejelo 19 glav goveje živine v znesku 200 gld. v srebru, 11 svinj z 15 cekini, šestero kuretnine z 10 srebrnimi gld., zraven se je razdelilo 6 premij čebelorejcem, vsem skupaj 14 gld. v srebru. 7. oktobra so se razdelile premije razstavljalcem poljedelskih pridelkov. Bilo je pripravljenih 15 daril, 6 svetinj pa 21 gld. Razstavljalcem sadu, grozdja in vrtnih pridelkov se je odločilo in razdelilo 35 gld. v srebru, nekaj svetinj in pohvalnih pisem, razstavljalcem gozdnih pridelkov (celjski mestni občini pa gornjegraškemu kn. škofijskemu oskrbništvu) so se priznale državne svetinje pa pohvalno pismo; razstavljalcem raznovrstnih poljedelskih mašin 2 svetinji pa mnogo pohvalnih pisem. Raznovrstni obrtniki so prejeli za različne obrtnijske pridelke mnogo svetinj — n. pr. tovarna za predenje v št. Pavlu pri Priboldi in celjska mestna dekliska šola za krasne obrtnijske in domače gospodinjske pridelke. — Ropas na Vranskem za pijano itd. Ne smem zamolčati velikanskega soda, ki ga je napravil tukajšnji sodar Palos, kterege pa ni bilo moč v razstavino dvorišče spraviti. Sod meri 30 četertinjakov (300 avstr. veder), samo železna kovina je težka 11 centov; celi sod pa blizo 80 centov, stane pa 660 gld. ter se pošlje v Pečuh na Ogerskem. Ljudstva je prve dni, posebno v nedeljo prihajalo v velikem številu razstavljenih reči ogledovat — v nedeljo se je štelo 5000 obiskovalcev. Tudi odlični možje so bili v razstavi, kakor mil. knezoškof Lavantinski, cesarski namestnik graški, baron Washington, nekov sekcijski svetovalec iz Dunaja kakor namestnik povabljenega ministra Chlumeckija. Vse je bilo okusno uravnano, vse se je po sreči vršilo. Le ena reč je mnogoterim obiskovalcem razstave težko djala

pri srcu: ta okoliščina namreč, da se je človek nehoté moral vprašati: kje pa smo? Na nemški ali slovenski zemlji? Po mestu je vihralo več nemških zastav, slovenski si videl le 2. Govorniki: Berks, sekcijski svetovalec in celjski župan so razstavo otvorili s nemško besedo, plakati po mestnih voglih so bili (izvzemši starejše plakate, v katerih se je razstava naznanjala) vsi nemški; na velikem dvoru so se številke premijirane živine klicale vse v nemščini, napis na razstavinem poslopu (nekdanja Lasnikova tovarna za usnje) je bil na obeh straneh samo v nemščini, ogromna večina razstavljenih poljedelskih, obrtnijskih in drugih pridelkov je imela edino le nemške napise. Le par razstavljalcev, kakor g. Lipold iz Mozirja, Kovač iz Lapohe in morda še eden ali 2 druga sta razpostavljenim rečem dala slovenski napis. Tužno mi je bilo pri srcu, ko sem ogledoval lepo grozdje in sadje Vizjakovo iz Teharjev, ki pa je imelo le nemške napise! Kaj so si mislili pač tujci, ki so prihajali te dni v Celje? „Celje, njegova okolica, in menda celi spodnji Štajar, je zrel za veliko nemško žrelo“? To me je žalilo, ker sem Slovenec in na zemlji slovenski, druga okoliščina pa, namreč da so se biki, krave in teleta, svinje in kuretnina razstavili na dan Gospodov, v nedeljo, to pa me je žalilo, ker sem katoliški kristijan.

Eden izmed slovenskih ogledalcev.

Kako se morejo slabi travniki vzboljšati.

M. Imel sem, tako pripoveduje velik posestnik z Spodnjega Avstrijskega v gospodarskem časniku „Praktische Landwirth“, kos travnika sred drugih travnikov, komaj pol orala velik. Travnik je bil skoz in skoz močvirnat, dajal le prav srednje košnje tako, da se je na njem v boljšem letu le kakih 13—14 centov sena in otave nakosilo. Mrva je bila skoz in skoz kislá, večidel iz slabih travnih sort in za kravjo krmo neporabna. Travnik sem dal vzboljšati in sicer na takovle način. Preteklo spomlad se je navozilo nanj 60 vozov leto starega komposta ali mešanega gnoja, voz blizo 18 kubičnih čevljev imajoč. Kompost se je ravnomerno po celem travniku raztrosil tako, da je bil cel travnik za prst debelo z kompostom pokrit. Brž ko se je spomladi drn na travniku tajati začela, se je z ostro brano na vse strani močno povlačila, da se je iz natrošenega komposta, drni in travnih korenin rekel bi nekakošno močnikasto blato napravilo. V to blato se je posejala smes travnih semen, kakoršne imajo semenski kupci v svojih prodajavnicah za take travnike večidel že priredjene. Izbrala se je semenska smes za suhe travnike, ker se je voda pod površino stoječa po odprtih jarkih odcedila, da se je travnik v subega spremenil, kakoršnega dobre krmine trave zahtevajo. Na to se je travnik še jedenkrat povlačil toda bolj rahlo in potem svoji osodi prepustil. Smesi travnih semen so se še primešali 4 funti

deteljnega semena in $\frac{1}{8}$ mernika grahorice, kar je lep vspeh celega vzboljševanja na vse strani močno pospeševalo. Že sred meseca majnika pokazala se je očitvena razlika med vzboljšanim novim travnikom in med starimi pomejnimi travniki, ki so bili le redko z nekakošno ščetinasto krbko travo obraščeni in z mahom prek in prek zariti. Novi travnik pa je bil poln krepke, sočnate trave, sočne začrnele zelene barve. Posebno lepo in močno pa je poganjala detelja in grahorica.

Ko je prišel čas kositve, je bil nov travnik z travo nad čevelj visoko preraščen in tako gost, da so kosci težko travo le težavno z kosami premagovali. Sena se je pridelalo 15 centov, otave pa okoli 12 centov, skup tedaj 27 centov mrve. Tako je dal travnik že prvo leto po vzboljšanju dvakrat več mrve ko poprej in bila je tudi dvakrat boljša od prej na njem pridelane. Detelja in grahorica ste prvakovale med travo. In vendar je pridelek prvega leta, kakor skušnja uči, vsakokrat manjši od pridelkov sledečih let, kar je tudi celo jasno in umevno, ker mlajše in tudi še slabe trave v prvem letu še niso dospele do popolne svoje godnosti. Ako se stroški vzboljševanja primerijo z pridelkom, tako se pokaže tale račun: Stroški: a) seme 9 gold., b) kompost 18 gold., c) vožnja 6 gold., d) delavci 2 gold., tedaj vkup 35 gold. Dohodki: a) Veči pridelek 13 centov sena in otave à 1 gld. 50 kr. = 19 gld. 50 kr. b) večja vrednost pridelane krme 13 gld. tedaj skup 32 gld. Tako so stroški vzboljševanja že v prvem letu skoraj poravnani. Drugo leto se je na istem travniku že pridelalo 42 centov sena in 20 centov otave tedaj na pol oralu 62 centov na celem oralu pa 124 centov, kolikor ga najboljši travniki ne vržejo. Posebno kaže tako travnike vzboljševati tam, kder se senokoše ne dajo po zamakanju vzboljšati. Kompost pa je k takemu vzboljševanju neobhodno potrebna reč.

Sejmovi. 19. okt. Maribor; 20. okt. Oplotnica; 21. okt. Apače, Celje, Sevnica, Videm.

Dopisi.

Iz Sarajeva. Ker celi čas, kar sem tukaj „Slov. Gosp.“ ne samo jaz, ampak večji del slovenskih vojakov čita in ker vidim, da je malo dopisov iz Bosne, hočem danes nekaj o svečanosti rojstvenega dneva našega presvitlega cesarja Franca Jožefa omeniti. Dan 4. okt. so nekteri že težko pričakovali, posebno pa tisti, kterim je naznanjeno bilo, da bodo ta dan z svetinjami odlikovani. K svečanosti je morala VI. divizija na veliki ulici zjutraj ob $\frac{3}{4}$ 9 razpostavljena biti in sicer po vrsti od desne strani: 7. in 52. peš. polk., 31. lovski bataljon, 47. polk., 27. lovski bataljon, godba 52. polka, potem deli drugih oddelkov. Ob 9. uri se prikaže naš vojskovodja general Filipovič in ogle-

duje vojake od desne na levo stran. Godba 52. polka začne cesarsko himno gosti, kterim se bobnarji in trobači vseh oddelkov pridružijo. Po ogledatvi se poda višji poveljnik z vsemi oficirji v katoliško cerkvo k božjemu opravi in ostane do $\frac{1}{4}$ 11 ure; po dokončanem opravi in zahvalnej pesmi gredo vsi v greško cerkev, kjer ostanejo pol ure. Po svečanosti še enkrat ogleda celo vrsto vojakov in ko pride na desno krilo našega 47. polka, obstane, se zahvali poveljniku zavoljo lepega držanja in snažnosti vojakov in izgovori besede: „47. rezervni peš. polk se pokazuje najlepše“ in odide domov v konak t. j. v grad, kder je prej sultanov namestnik stanoval. Potem nas pelja g. Fml. Szapary iz mesta na prosto ob cesti na Visoko, kder se k delitvi svetinj odločeni iz vrst pokličejo in se jim še enkrat pomen svetinj razloži. Kakor se vidi iz dopisa v 41. šte. „Slov. Gosp.“ so presvitli cesar naš 47. polk z tem odlikovali, da so več vojakov z srebrnimi svetinjami prvega in drugega razreda za njihova hrabra dela pri bojih: pri Maglaju (5. aug.), pri Žepcah (7. aug.) in pri Sarajevu (19. aug.) slavno obdelili in sicer 8 z veliko sreberno in 29 malo sreberno svetinjo. Odlikovani so skoro sami Slovenci namreč: od 37 je 28 Slovencev. Dnes 5. okt. ob pol 12. uri so naši vojaki Hadži-Lojo pripeljali v Sarajevo in ga blizu konaka zaprli. Zavoljo rane na desni nogi bode nekaj časa tukaj ostal in ga bodo potem v Beč odpeljali, kder ga že gotovo nove vislice čakajo. Zvečer ob $\frac{1}{2}$ 6 uri so ga v drugo hišo prenesli in sem imel priliko to turško suho „figuro“ videti. M. M.*)

Iz Gorenj pri sv. Martinu na Paki. († Pridnega mladenča pokopali) smo 30. sept. namreč: Jožefa Kolenca, po domače Matevževega Joža, še le 28 let starega. Bil je neizrečeno bistro glave, čednega, tihega in mirnega obnašanja; nikdar ni koga kaj razžalil ali komu kako žal besedo rekel. Kletve, klafanja ali grdega nespodobnega govorjenja, kar je splošna navada dandanašnjih mladenčev, tega pri rajnem Jožefu ni bilo. Kedar je slišal grdo in surovo obnašanje drugih mladenčev, je večkrat rekel: pač ne vedó, kaj je grdo. Kakor je lepo živel krščansko, tako je tudi umrl, spreviden z sv. zakramenti. Bil je l. 1870 k vojakom vzet in sicer h kanonirjem; služil je cesarja 3 leta v Dalmaciji in govoril je dalmatinsko-hrvatski jezik, kakor bi bil ondi rojen. Zmožen pisave nemške in slovenske je rad prebiral in čital nemške in slovenske knjige in časopise; najbolj priljubljen pa mu je bil „Slov. Gospodar“; večkrat je rekel: med vsemi časopisi mi „Slov. Gosp.“ najbolj dopade. Ko so 27. sept. popoldne zvonovi njegovo smrt oznanili, so se debele solze ljudem iz oči udirale; slišal sem od

*) Pristrčna hvala in pozdrav slovenskim junakom v Sarajevu! Prosimo za dopise! Ljudje se neznano zanimajo za rojake boreče se za svobodo kristijanov, za povečanje in čast Avstrije, Urednik.

vsakega moža ino žene: oh, škoda za Joža Matvežvega, da je umrl. Naj počiva v miru!

Iz Jurkloštra. Rožnovenčno nedeljo potegnili smo v zvonik podružnice presv. Trojice nov zvon; prav lepo se vjema z prejšnjim, ki ima glas A., novi pa C; k malemu z F prav mili glas daja, med tem ko je prednik njegov, le za centimeter debel v srednjem svojem obodu, neprijetno vrešal, ne pel. Novemu zvonu se že na teži pozna, da je za stanovitnost vlit, ker je mnogo debeleji od starega. Vlil nam ga je g. Janez Dencel in sinova v Mariboru, se vè da z slovenskim napisom. Ako nam Bog da vèakati, mislimo v prihodnjem letu za farne cerkve zvonik dva stara zvona v dva nova preliti in sicer tudi pri g. Dencelnu. Mož zasluži, da mu zaupamo! Čast vsem faranom za njihovo pripomoč, tukaj i v nebesih. Na kvaterno nedeljo, na god farnega patrona našega, sv. Mavricija, so nam pa prečastiti g. Jakob, superior misijonarjev pri sv. Jožefu nad Celjem (za sveti misijon v lanjskem postu in za duhovne vaje v letošnjem postu hvala!) blagoslovili 14 postaj novega križevega pota, ki nam ga je naslikal z spretno roko g. Janez Šubic, prebivajoč sedaj na Dunaji. Pobožen duh veje iz slik; iz Kristusa tako rekoč svetli se njegova božja narava: učencem se vidi, da so svetniki; sovražni Judi pa kažejo, kakor da bi živi bli, res rabeljsko svojo divjačnost. G. Janez Šubic ima s tem našim križ. potem zopet veliko zaslugo za čast božjo in cerkveno umetnost.

M. V.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V soboto bila je v deželnem zboru v Gradcu volitev 6 deželnih odborikov, ki ostanejo v Gradcu in zastopajo deželo, kedar deželni zbor ne zboruje; vsak dobi za to po 2100 fl. plače na leto in ima res veliko opravkov; vsa deželna uprava sloni na njih. Ogromna večina kmetskega ljudstva je tudi tu prikrajšana, ima samo 1 zastopnika namreč g. Hermana, veliki posestniki so izvolili dr. Jož. Kaisersfelda, mesta in trgi pa vse ostale 4, namreč: dr. Heilsberga, dr. Schreinerja, Scholca in Paierhuberja. Ko bi nemški kmetski poslanci ne bili glasovali za g. Hermana, Slovenci bi ne imeli nobenega zastopnika v velevažnem deželnem odboru. Gračani nimajo nikoli dosti, tirjali so, naj jim dežela strelišče postavi, tirjatev se je odbila. Deželni namestnik baron Kübek je g. Šnideršiču opomnil, da bo vlada prizanašala rodbinam rezervistov pri iztirjevanju dač, g. Kukovcu pa zaobljubil, da bo vlada res skrbela slovenskim šolam za slovenske knjige. Bodemo že videli pa tudi pazili, kedaj in kako! O tej reči objavimo prihodnjič dopis iz Gradca. Volitev dr. Šuca je bila v torek potrjena, g. Naredi je z protestom v mlako pal. Trg Arvež bo od okolice ločen in dobi svoj lastni srenjski zastop. Reguli-

ranje Pesnice se je odložilo, ker denarja ni; za reguliranje so bili dr. Radaj, dr. Duhač, g. Pfrimer, g. Kukovec in g. Herman, proti pa grof Wurmbrand. Čudimo se, kako da se ni oglasil Hrastovski grajšček g. Pauer, ki največ zavolj Pesnice trpi? Dedu čepi že 18 let v deželnem zboru, pa še nikoli ni besede javno spregovoril, tak poslanec je prav lipov bog! Gradec je prosil za najdenišnico (Findelhaus) na deželne stroške in je prošujo Mariborski poslanec dr. Duhač gorko podpiral tako, da je prošnja bila deželnemu odboru izročena, naj posebno na njo ozir jemlje! Devedeset medvedov, kako nekateri močno čutijo potrebo deželne najdenišnice! Baron Kübek je načrt nove postave o nadzorovanju šol vzel nazaj; menda je že iztaknil, da bi utegnil zbor postavo vreči pod klop! Pobrežu pri Ptujju se je dovolilo 20 fl. Mariboru pa 200 fl. jemati od onih, ki hočejo v srenjo sprejeti biti, Muti, Sevnici in Laškemu trgu se je dovolilo pobirati pasjo dačo. Realna gimnazija v Ptujju bo spremenjena v gimnazijo, 8letno obiskovanje šol pa ostane pri starem! — Moravski zbor je že skončan, drugi še zborujejo. Društveniki „Edinosti“ v Trstu so na 27. okt. sklicali tabor v Dolino v Istriji. — V Ljubljani se Slovenci niso hotli z nemčurji kavšati zavolj nove postave o šolskem nadzorstvu, ker bi itak vse zastoj bilo! Graška „Tagespost“ je objavila urednikov pogovor z ministrom in knezom Auerspergom, ki je vse nemške liberalce hudo razdražil: minister je baje izpovedal, da se liberalni listi dajo podmitati in da je tudi veliko denarjev stalo, da se je toliko državnih poslancev podmitalo, kolikor jih je še treba bilo za sprejetje nove nagodbe z Ogersko! To so hude reči in še ni jasno, kdo ima prav, ker vladini listi tajijo resničnost Tagespostine novosti. O novih ministrih še ni nič zanesljivega znano. V torek 22. okt. začne državni zbor zopet svoje delo.

Vnanje države. Rusko carstvo se ukreplja, turško pa razpada; samo colnine so Rusi nabrali od tujega blaga letos že 50 milijonov rubljev v zlatu in imajo veliko milijonov vaganov zrnja več, kakor druga leta, pripravljene za izvažanje; 13. okt. so slovesno sprejeli Besarabijo v last in tako sega Rusija zopet do Donava; v Bolgariji se pa ž njihovo pomočjo rodi nova in velika slovanska država; uže 40.000 bolgarskih vojakov je izurjenih in orožanih. Car, ki prebiva v Livadiji, je od ondot izposlal pismo do evropskih velevlad, naj bi se vsi združili zoper ošabnega Turka, ker se pogodbam Berolinskega miru povsod upira! Greški ministri so izposodili 35 milijonov in orožajo vojsko za boj proti Turkom. Zastran Egipta so se pa Francozi in Angleži začeli pisano gledati, obadva se zanj pòtegujeta; Italijani vlečejo tu z Francozem. Rumuni so zasedli Dobrudžo. Nemški državni zbor je sprejel ostro postavo zoper socialiste, po tej postavi je policija na Nemškem

vsemogočna, vsako svobodno gibanje zatrto, če ne trobi v Bismarkov rog. Italijani so do sedaj za 540 milijonov lir uropanega cerkvenega premoženja prodali in vendar so do ust zadolženi. Francoske katoličane zadela je velika zguba, Orleanski škof, slavni Dupanloup, je umrl 77 let star. — Angleži se resno pripravljajo na boj zoper Afganistan; če bodo tepeni, jim je tudi Indija v nevarnosti, da jo zgubijo. Turški sultan je 4000 vojakov iz Carigrada poslal v Skadar in 4000 v Mitrovico.

Bosna in Hercegovina. Zadnji boji z bosenskimi Turki bili so 6. 7. in 8. okt. celo blizu naše meje v kotu od meje do Une. Tukaj prebivajo sami mohamedanci, ki so se srdito branili, skoro vsi so ubiti; novine pravijo, da je tukaj teklo največ krvi, zlasti v gorah od Peči do Vranograca, Podorovega, Podzvizda in Kladaša; ko je že glavni boj prenehal, se je 300 divjakov v naše zagnalo, vsi so pali; da se misliti, da je tudi naših mnogo mrtvih in ranjenih. Sedaj je tudi ta pokrajina naša, vse vesnice in mesta so se udala, tudi Buzim, zibelj slavnih grofov Jelačićev; le trdnjavnica Kladaš tik avstrijske meje še se brani 1. bataljonu lovcev. Bosna in Hercegovina je naša. Nekaj časa se je govorilo, da pojdejo naši še letos dalje naprej v Turško do Mitrovice. To ni verjetno, kajti 13. okt. so svitli cesar domov spustili 44 bataljonov, 20 škadronov in 12 baterij, skup okoli 50.000 mož; tudi pri še ostalih regimentih se bodo stareji rezervisti poslali domov. Med temi, ki gredo domov je tudi naš 47. rezerv. reg. Hartung, 27. res. regiment Belgier, 9. in 27. bataljon lovcev, potem koroški reg. 7. Marojčič, tudi ogerski regimenti, pri katerih prekmurški Slovenci služijo: 48. 72. in 76. pridejo nazaj! Junake bodemo z veseljem in gotovo tudi svečano doma sprejeli!

Za poduk in kratek čas.

Zasedenje Hercegovine.

III. Med številne junake slovenske krvi, ki so za osvobojenje jugoslovanskih svojih bratov izpod 400letnega krutega turškega jarma svoje življenje blagodušno žrtvovali, smemo v prvi vrsti postaviti, stotnika Ignacija Medveda, svojega štajerskega rojaka. Sveta reč, za katero je dušo izdehnil, nas tolaži o strašni smrti, katera ga je zadela. Rodil se je v Vojniku blizu Celja kot sin tamošnjega učitelja, jegova čestita mati še živi. Brihtni dečko je od očeta bil v Celje poslan, kder je latinske šole z dobrim uspehom dovršil in se potem za bogoslovca dal sprejeti v Lavantinsko škofijo, ki je takrat svoj sedež še na Koroškem imela. Ali ker se ni čutil poklicanega v mešni stan, zapustil je bogoslovje in do l. 1859. služil

kot računarski uradnik v Ljubljani. Omenjeno leto je pa tudi ta posel popustil, si izvolil vojaški stan in kot oficir vstopil v avstrijsko armado. Zadnja leta je kot nadlajtnant pri 47. reg. Hartung prebival v Mariboru in naši kmetje, najbolj župani, se visokega, lepega in krepkega moža z visokim čelom, bistrimi sokolskimi očmi, zdravim gladko obritim licem in košatima brkama pod ponosnim nosom še gotovo spominjajo, ker je vselej obrista spremljal po asentiringah ali novočenjih. Prijatelji nam hvalijo njegovo verno katoliško pa tudi vrlo narodno slovensko srce in varčno štedljivo življenje. Svojo staro mater je znatno podpiral, lepo znamenje hvaležnega srca. Letos meseca maja postal je stotnik in bil predstavljen od domačega regimenta k ogerskemu 32. regimentu, pri katerem služijo sinovi glavnega mesta Budim-pešta. Čeravno bibil rajši ostal pri domačem regimentu, bil je prestave vendar vesel, ker je vedel, da je tudi 32. reg. poklican iti v Hercegovino nad divjega Turka. Lepo je še od vseh znancev in prijateljev vzelo slovo ter odrinil na bojišče v Hercegovino k brigadi gm. Schludererja. Za to brigado se je udeležil slovesnega vhoda, ki ga je slavni general Jovanovič obhajal v Mostar 6. aug. Potem je bil odposlan jegov regiment po stezi iz Mostara v Počitelj in potem še dalje proti jugu čez Dubravo in Kremenac planino v Stolac, mesto v tesni dolini ob vodi Bregavi. V tem mestu, ki ima trden grad, vendar še višje skalne planine na jugu, iz katerih se vanj lahko strelja, je za posadko ostal drugi bataljon 32. reg. in sicer pod majorom pl. Haleckijem. Ta je 11. aug. poizvedel, da se Turki zbirajo v planinskih klancih, višinah in ravninah na jugu od Stolaca proti Ljubinjju. Precej drugi den 12. aug. odpošlje 6. kompanijo krajev ogledovat; ta je prodrla do Jegulje-karaula, ki je bila zapuščena, toda vstašev ni bilo videti razun 19 orožanih dedov, ki so pa takoj v planine zbežali. Kompanija se je zvečer vrnila v Stolac. Drugi den v torek 13. aug. pa je bil naš stotnik Medved odposlan z 8. kompanijo in dobil nalog prodreti za Jeguljo-karaulo do vasi Ravnice. Ob 6. uri zgodaj nastopi nesrečnež svojo zadnjo pot, imel je seboj 126 mož. Kmalu v začetku so po jako strmi stezi plezali iz Stolaca navzgor, potem pa drži cesta naravnost proti jugu kakih 6 kilometrov daleč po koritastem dolu, ki je obdan od visokega skalovja. Na koncu zapira dol visok, zvečinom gol ter okrogel hrib. Med tem ko na desni strani stojé poprečne stene, zavije se steza po globokem klanecu na levo okoli okroglega hriba. Unkraj hriba preneha klanec in ondi se potem razprostira precej širna ravan, kder je nekaj bornih njiv z kuruzo posejanih, večidel pa je z pritličastim hrastovenjem zaraščena, tu pa tam tiči kaka borna hribovska hiša — ves Ravnice. Ko bi naši vojaki, preden so se v klanec spustili, bili na okrogli hrib par vojakov poslali okolice ogledovat, bi jim ti povedali, da je za klanec precej daleč

v ravan kraj steze zid potegnen, za katerim 150 Turkov tiho čepi in jih pričakuje pod poveljništvom divjega Adem-bega Žugovije Šehoviča. Na svojo nesrečo so to opustili in neprevidno šli skoz klanec v strašno smrt. Dve četi (cuga) z stotnikom Medvedom ste že prišle do unkraj zida, ko hipoma zagromijo v nje turške krogelje; 30—40 vojakov padne, Medved, čeravno od 5 krogelj zadet, komandira: „karé“ t. j. naj bi vojaki skup stopili in na vse strani bajonete nastavili; ali do tega ni bilo časa več; kajti Turki so naglo med naše vdrl in jim začeli z handžari glave sekati, vsak se je branil, kakor se je mogel, stotnik Medved je še vedno stal in je z revolverjem vstrelil Adem-bega Žugavijo, da se je Turek takoj iz konja zvrnil grdo kričajè: „jao, pogiboh, osvetite me Turki“. In res, osvetili ga so; kajti ko je Medved sabljo vzdignil, da bi po Turčinu mahnil, zablisne na vratu njegovem kot britva oster handžar drugega Turka in, kakor bi trenil, je glava odrezana in naš junaški stotnik Medved — mrtev! Jednako se je skoro vsem vojakom prvih 2 čet zgodilo; 74 jih je ostalo mrtvih zraven 20 turških mrtvecev. Ostanke kompanije so se po klanecu in potem po dolu pomikali nazaj proti Stolacu, nekaj časa še precej redno, ali naposled, ko so Turki od vseh strani pritisnili in streljali, je ves red prenehal, vsak je bežal, kamor in kakor je mogel, največ jih je storilo mučno smrt, malo všlo v Stolac. Major Halecki je skušal pomagati pa ni opravil nič, preveč je Turka vrelo iz planin; še Stolaca bi se bili ti divjaki polastili, ko bi ne bil došel oberst-lajtnant Pahner z prvim bataljonom 32. reg. v mesto, kder se je junaško branil celih 7 dni zoper Turke, ki so noč in dan iz skalnih višin v mesto in grad streljali, dokler jih ni general Jovanovič 21. avg. zgrabil in strahovito potokel, kar pa bomo prihodnjič razlagali.

Smešničar 42. Skopec leži na smrtni postelji, na mizici brli mala svetilnica. Naenkrat se vzdigne mož iz postelje, vpihne in vgasne svetilnico rekoč: škoda za olje, človek zamore tudi v temi umreti.

Razne stvari.

(*Neimenovanemu v „Marburger Zeitung“*), ki se nasaja v „Slov. Gosp.“, odgovorimo le toliko, da nas je njegova pisarija osvedočila, kako se „liberalni volilci“ vendar le že sramujejo svojega bivšega poslanca Brandstetterja!

(*Ljubljanski „Tagblatt“*) misli, da je „Štajerski gospodar“ to, kar „Slovenski Gospodar“ in se veseli, da bo ta list zbog pomanjkanja naročnikov umrl. No „Slov. Gosp.“ še upa prav mnogo let živeti, vsaj umreti mu treba ni, ker ima sedaj 2100 naročnikov, a ne 300, kakor „Tagblatt“ meni, pa tudi ne 1500, kakor „Slov. Narod“ pravi!

(*Mariborskih bogoslovcev*) je letos 21, dva gospoda, ki sta tudi uže bila sprejeta, morala sta kot enoletna prostovoljca v Bosno!

(*Šolske novosti.*) Ormuž dobi 4razredno šolo, na deklško šolo v Ptuj za nadučitelja pride g. Lešnik, rodom Slovenec iz Voličine št. lenartskega okraja. Šola za ptujsko okolico dobila je novo poslopje in je 4razredna.

(*Nenavadno pobožen mož umrl*) je v Briksenu na Tirolskem, namreč bivši ritmeister Blaževič. Mož je do l. 1866. živel malo hvale vredno. Neka pridiga pa ga je tako spremenila, da se je začel ostro pokoriti, postil se je vsaki den, vstajal je o polnoči in molil do 4. ure, potem pa do 7. ure ostajal v cerkvi čč. oo. kapucinov. Malo je potreboval, vse drugo ubogim razdelil. Ljudje so ga imenovali „svetega ritmeistra“. Glas ljudstva je pogosto glas božji!

(*Izžrebanje*) 46. štajerskih obligacij gruntne rešitve bo 31. okt. v Gradcu.

(*Največo našo vojno ladijo*) Tegethof so 15. okt. v Trstu srečno spustili na morje.

(*Ustrelil*) se je vitez plem. Preu, bivši vojni mornarski kapitan in posestnik v Langenthalu pri Mariboru.

(*Fantje ponočnjaki ubili*) so mladenča Jožefa Mlakarja iz Slatine v ptujskem okraju.

(*Ubitega človeka*) so našli pri Podvineh blizu Ptuja, pravijo da je to bil Matevž Petek iz ljutomerskega okraja.

(*Požar*) je dne 9. t. m. uničil poslopje Mat. Farkaša v Radoslavcih. Nesrečnik ni bil zavarovan.

(*Paul Ramšek v Hotinjvesi*) je bil v nevarnosti zavolj dolžne dače rubljen biti; denarjev ni mogel nikder dobiti, ves obupan si prereže žile na rokah; toda domači so to zapazili in mu kri ustavili; drugi den se je nesrečnež obesil, 28 let star, še le od zadnjega pusta oženjen.

(*Veliko povodenj*) je zopet Savinja napravila pa tudi Pesnica je izstopila in štajerskim poslancom dokazuje potrebo reguliranje.

(*V slov.-graaškem okraju*) so zadnje plohe škode včinile, ki se ceni na 19.000 fl.

(*Čistega dobička*) ima dežela v Slatini 53.850 fl. v Doberni 14.700 fl. in v Tobelbadu 10 fl.

(*Spremembe v Lavantinski škofiji.*) Č. g. Peter Gostenčnik je imenovan za župnika v Ročici. — Ozmec Fr. pride za namestnika k Materi božji pri Wurmbergu. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: A. Pernat v Brežice; J. Čagran k sv. Martinu pri Wurmbergu; J. Hernah k sv. Marku pri Ptuj; novoposvečeni J. Kotnik v Kalobje. — Umrl je č. O. M. Jurhman, minorit, župnik v št. Vidu pri Ptuj, star 49 let.

(*Dražbe III.*) 19. okt. Janez Šenk v Mariboru 7209 fl. 23. okt. Janez Benedikter v Mariboru 32.770 fl. Jož. Fric v Slov. Bistrici. 25. okt. Marija Damiš v Ročici 3506 fl. Martin Petek v Koreni 375 fl. Karl Veicel pri sv. Magdaleni 1620 fl. Štefan Stern v Račah 2928 fl.

Loterijske številke:

V Gradcu 12. oktobra 1878: 30, 75, 34, 13, 24.
Na Dunaju " " 87, 4, 84, 63, 49.
Prihodnje srečkanje: 26. oktobra 1878.

V Mariboru. Krompir 1 fl. 90 kr. Hl. — fažol 16 leča 30, grah 28 kr. Kg. — Pšeno 10 kr. liter. — Pšenični gres 24, prednja moka 20, srednja 16, polentna moka 14 kr. Kg. — Kravje maslo 1 fl. 20 kr., svinjsko maslo 74. slanina frišna 60, slanina prevojena 76 kr., puter 1 fl. 10 kr. Kg. — Jajce 2 za 5 kr. vsako. — Govedina 56, teletina 60, svinjetina mlada 60 kr. Kg. — Mleko frišno 12, posneto 10 kr. liter. — Drva trda fl. 2.70 mehka, fl. 2.10 Kbm. — Ogelje trdo fl. —80, mehko 60 kr. Hl. — Seno 2 fl. 70 kr. slama 2 fl. — kr., stelja 1 fl. 20 kr. za 100 Kg.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

1 Hl. = 1⁶⁹/₁₀₀ vag. — 100 kilo = 1 cent in 78 1/2 funta.

Mesta	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Tarišica		Proso		Ajda	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Maribor	6	50	4	90	4	50	2	40	4	60	4	60	4	80
Ptuj	5	40	4	40	4	20	2	50	4	20	4	20	6	40
Varaždin	5	80	3	80	3	40	2	60	4	—	3	60	6	—
Dunaj	8	40	6	90	7	20	6	60	6	45	6	85	—	—
Pešt	8	40	5	60	6	55	5	33	5	35	—	—	—	—

Zahvala.

Razstava celjska pokazala je, koliko zamore vzajemno delovanje.

Podpisani odbor izreka posameznim društvom celjskega mesta in vsem prebivalcem v obče, posebnopa razstavljalcem za sodelovanje in obilno udeležitev iskreno zahvalo!

Odbor celjske razstave.

Priporočba.

Janez Denzel in sinovi

v **Mariboru**

Fabriksgasse šte. 12. Badgasse šte. 9. Graško predmestje zraven slovenske cerkve,

priporočujejo vsakovrstne reči kovinskega livarstva: mašine za pretakanje vin, popolno spravo za štepihe z lesenimi ali železnimi cevi, pa tudi posamezne dele: ventile, batiče, škornje, potem vsakovrstne pipe, ročne in vrtnarske škropilnice itd. po najnižji ceni z poroštvom za dobro blago.

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 60.70 — Srebrna renta 62.35 — Zlata 71.— — Akcije narodne banke 814—Kreditne akcije 261.— 20Napoleon 9.38 — Ces. kr. cekini 5.59 — Srebro 99.00.

Tretja dražba.

Iz konkurzne mase rajnega g. J. N. Spitzzy mlajš. se bodete prodale, tudi pod sodno ceno, sledeče posestvi: a) dne 25. oktobra t. l. dopoldne ob 11. uri posestvo urb. št. 6 pod Hrastovcem (Gutenhaag) namreč hiša, hiš. šte. 40 v št. Lenartskem trgu, blizu postaje „Pesnice“ ob južni železnici, v kateri hiši se nahajajo c. k. okrajna sodnija, c. k. davkarija, kupčija z mešanim blagom, kréma itd. in zemljišča zraven, vse cenjeno na 63.050 gld. b) dne 24. oktobra t. l. dopoldne ob 11. uri kmetija urb. št. 538 pod Mariborskim gradom, namreč več ko 34 oralov zemlje in poslopje v občini Partin blizu št. Lenarta. Cenjeno na 6390 fl. Bolj natanjčno poročča oskrbnik

Dr. Srnec v Mariboru.

Novo zidana hiša

z 1 nadstropjem in 913⁰ vrta in njiv, blizu mariborskega kolodvora bode se 19. t. m. eksekutivno prodala. Več se zvé v Mariboru, Dammgasse št. 5; posestnik prosi, naj bi se dražba veliko kupcev vdeležilo, da mu vendar kaj denarjev ostane za odpotovanje na Česko.

V Celju

so sadna drevesa na prodaj.

Podružnica kmetijske družbe v Celju je svoj sadni vrt leta 1876/77 opustila. Pri tej priložnosti sem tam kupil nad tisoč mladih požlahtnenih drevesc različnega sadja, ter v moj vrt presadil.

Ker so zdaj ta drevesca tako lepo porastla, da so za stalno presaditi nar primernejša, si dozwoljujem p. n. obéinstvo na prodajo teh upozoriti.

Pri tej priložnosti priporočam zalogo svojega specerijskega blaga, poljskih i vrtnih semenj, vervarskih različnih del, vin v bout. iz kletij kneza Windischgrätza, kakor tudi premoga in apna na debelo in drobno, po nar nižji ceni.

Z pošteno postrežbo bodem dozdzajno dvajsetletno zaupanje vedno hvaležno opravičil.

Z sem spoštovanjem

V Celju, 25. julija 1878.

4—4

F. Kapus.

Nekaj za šole.

P. n. krajnim šolskim svetom priporočujem škrlino platno (Schiefertuch) za velike šolske računarske table na stojalih. Takih računarskih tabel imajo že v večih učilnicah, ker so prav praktične. Obrazci so pri meni na ogled!

Jožef Martinc
trgovec v Mariboru.

Valentin Zadnikar

pasar in srebrar v Ljubljani,

se priporoča častiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod: krasno ciziliranih monštranc, ciborijev, kelhov, dalje izdeluje svečnike, posrebrene, tudi rumene iz tompaka, ki se svetijo kot pozlačeni, potem svetilnice, kadilnice in posode iz najfinega cina za sv. krst.

Stare reči se tudi kar je moč po nizki ceni v ognju zlaté in srebré. 2—3

2—3

Ces. kralj.

dvorni puškar

Ivan M. Erhart,

v Mariboru

priporoča svojo zalogo za darila v Božiču in novem letu.

Puške dvocevke od spredej za nabijati iz železa od . . . gl. 10 — 12

Puške dvocevke od spredej za nabijati iz svila (drot) od „ 15 — 25

Lefauchaux (lefošé) . . . „ 20 — 100

Lencaster (lênkaster) . . . „ 30 — 150

Revolverje od . . . „ 4 — 18

Pistole dvocevke . . . fl. 2 — 2.40 kr.

„ enocevne . . . „ 1 — 1.40 „

Vedno se tudi nahajajo v zalogi vsakovrstni patroni, tudi patroni z 5 kroglicami in raketami za Lefauchaux in Lencaster in drugi predmeti za lovce.

Popravljanje se izvršuje naglo in prav po nizkej ceni.

Franc Jesenko,

krojač v Mariboru,

Pfarrhofgasse Nr. 15

priporoča se za izdelovanje zimskih oblek po najnižji ceni in iz najboljšega blaga. Ob enem se zahvaljuje vsem svojim dosedanjim naročnikom in prosi, mu zaupanje še dalje ohraniti. Naročila iz dežele se vestno izvršujejo. Č. g. duhovnikom posebno priporoča talarje: lepo izdelane, po prav nizki ceni.

Priporočujem

vsim č. gg. duhovnikom in cerkvenim predstojnikom vsakega reda cerkveno delo, cerkveno mizarstvo, podobarsko in zlatarsko, novo in tudi staro, delam prav izvrstno in po najnižji ceni. Priporočujem se tudi mizar-skim stavbarskim mojstrom za izrezovanje in zlivanje ornamentov iz gipsa!

Janez Čuvan

cerkveni mizar, podobar in zlatar
v Koroškem predmestju, Urbanski ulici Nr. 8
v Mariboru.

2—3

Za jesensko in zimsko obleko

priporočuje

JOŽEF BERGLEZ

trgovec z suknenim, vsakdanjim in modnim blagom

v Mariboru

na velikem trgu, na voglu stolne ulice, celó novo ravno kar iz Brna (Brünn) došlo blago za suknje in hlače, črni in barvani tuskini, tüfel, peruvijen, veliko zalogo razne oblečne robe, rips, flanel, lüster itd., vsakovrstne barhante, perkalje, višnjelarsko blago (Blaudruck), tkanine, platno; črni rips, kašimir, itd. — P. n. duhovščini priporočujem posebič svojo bogato zalogo težkega, pravega blaga za suknje in hlače, črnega pa tudi raznobarvanega.

2—3

Obrazcev pošljem brezplačno na dom!